

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrt
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
dopolne naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREB.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 56.

V Gorici v ponedeljek 16. julija 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

O svobodi tiska

Vlada je izdala odredbo o časopi-
sju, ki je vzbudila veliko pozornost
po vsej državi. Odločila se je, da na-
stopi proti vsem časopisom, o kate-
rih sodi, da so državi škodljivi. Skle-
nila je, da bodo glavni uredniki ali
vsaj največji uredniki lista odgovor-
ni prefektu za pisavo svojih glasil.
Oni so novi odgovorni uredniki, ki sto-
pijo na mesto dosedanjih.

Prefekt ima torej pravico, da sodi
o pisavi lista in kliče urednike na
odgovor. Ako se mu zdi, da list ne
piše prav, pošlje uredništvu opomin
in, če se list ne poboljša, prefekt opo-
mini ponovi. Ako je bilo uredništvo
tekem enega leta dvakrat opominja-
no, ima prefekt pravico, da odgovor-
nega urednika odstavi.

Prefekt lahko list ustavi.

Kaj pomeni taka odredba prefek-
ta? Ker ne sme noben list izhajati
brez odgovornega urednika, pome-
ni tak odlok prefekta, da se mora
list ustaviti. Prefekt ima torej o-
blast, da vniči vse časopise, ki se mu
zdi škodljivi. Z novo vladno odred-
bo se torej ne omejuje le svoboda pi-
sanja, temveč je izročen v roke pre-
fekta obstoj vsega obstoječega časo-
pisja. Res je sicer, da se sme ured-
ništvo pritožiti proti odloku prefekta
na notranjega ministra in proti no-
tranjemu ministru na Državni svet,
toda taka pritožba je brez veljave.
Kajti prefekt ravna pač po navodilih
notranjega ministra in ta bo skoro
vedno odlok prefekta pač potrdil. Dr-
žavni svet pa ne razsoja nikdar o
stvari sami, temveč sodi le o tem, je-
li bil prefekt pristojen izdati odlok,
katerega izpodbijaš.

Med tem časom pa list ne sme in
ne more iziti.

Kaj je zakrivil?

Iz kakšnega vzroka sme izdati
prefekt opomin na uredništvo? Od-
redba govori jasno in razumljivo.
Prefekt nastopi vselej, ko priobčuje
list neresnične ali pretirane vesti, s
katerimi ovira diplomatično delova-
nje vlade v odnosih s tujimi drža-
vami, s katerimi škoduje ugledu drža-
ve na znotraj in na zunaj, razburja
po nepotrebnem prebivalstvo ali
na kakšni koli način moti javni red.
Prefekt izda odlok proti listu, ako s
članki, z noticami, razlagami, naslo-
vi ali slikami navaja brave k raz-
rednemu sovraštvu, k nepokorščini
zakonom in oblastem, ukazom,
ako ruši disciplino javnih name-
ščencev, pospešuje korist tuje drža-
ve na škodo Italije, sramoti domovi-
no, kralja, kraljevo družino, papeža,
vero, državne naprave in oblasti.

Kako se očuvaš krivde?

Stvar je zelo, zelo težka. Kajti kdo
naj n. pr. določi, kedaj je ena ali
druga vest pretirana? Recimo, da
vest ni popolnoma gotova, temveč
le verjetna, ali je zato že pretirana?
Kaj se pravi škodovati ugledu drža-
ve? Če trdimo n. pr. da je pri nas
revščina, da je v državi slabo pre-
skrbljeno za osebno varnost, ali ne
škoduje že ugledu države? Kaj se
nadalje pravi razburjati po nepotrebnem
ljudstvo? Ko bo Straža prote-
stirala, da so odstavili po krivici slo-
venskega župana, da je ravnal ta ali
oni uradnik surovo z ljudstvom, ali

ne poroča morda prefekt, da razbur-
jamo po nepotrebnem prebivalstvo?
Kaj se pravi rušiti disciplino javnih
nameščencev? Če trdiš n. pr., da so
pismošne slabo plačani, ali ne na-
stane s tem nevarnost, da bodo v ne-
volji slabo opravljali službo in rušiš
tako njih disciplino? Kaj se pravi
nadalje sramotiti državne naprave?
Ako piše Goriška Straža, da je ob-
stoječa občinska samouprava in so
deželni sveti slabi, te ne bodo prije-
li, da sramotiš državne naprave? Kaj
se pravi nadalje sramotiti obsto-
ječa oblastva? Če boš trdil, da je ta
ali oni orožnik krivičen in nesposo-
ben, te lahko primejo, da sramotiš
javno oblastvo.

In tako bi lahko nadaljevali, koli-
kor bi hoteli, pa naj zadostuje.

Najhujše pride.

Vlada je dala prefektu orožje, s ka-
terim udari lahko vsaki list, ki mu
ni po volji. Doslej je sodnija sodila

o prestopkih urednikov in če so bili
krivi, jih je kaznovala, a nikdar ni
list kratko malo ustavila. Razen te-
ga je imel urednik pravico, da se
pred sodnikom brani in zagovarja.

Danes je list odtrgan od svojega
pristojnega sodnika in izročen pre-
fektu, ki ga sodi, kakor se mu zdi
prav, ne da bi se mogel zagovarjati.
Vse je odvisno od volje prefekta.

Razumljivo, da je ta odredba zbu-
dila odpor v vsem časopisju države
razen v vladnem. Pomislite, v kakšen
položaj pride list, ki je v opoziciji in
mora vsled tega kritizirati vladu! Ali
se ne bo bal vsak trenutek za svoje
življenje?

Kako se vedejo listi in uredniki v
takih razmerah?

«Corriere della Sera» izjavlja, da
misli v bodoče potajiti vsako lastno
mnenje in se omejiti na suho poro-
čanje dejstev.

Kajti možje neodvisnega mišljenja
hranijo svoje nazore raje za čase
svobode, ko da bi se izpostavljali
protiustavnim grožnjam, ki človeka
le ponižujejo.

Kaj se godi po svetu?

Med Italijo in Jugoslavijo se vršijo
važna pogajanja. Usoda Reke se iz-
nova pretresa med zastopniki obeh
držav. Že svoječasno smo razložili
našim bralcem, kakšnega velikega
pomena je reško pristanišče za go-
spodarsko življenje Jugoslavije. To
je edini izhod Hrvatov na jadransko
morje, razen Soluna je to sploh edi-
na luka, ki veže jugoslovansko trgo-
vino z velikim svetom. Zato so Jugo-
slavani zahtevali z veliko trdnostjo,
da jim prepusti Italija del reš-
kega pristanišča, po imenu Baroš v
popolno last. Le če imajo Jugoslova-
ni v Barošu lasten izhod na morje,
je njihova trgovina neodvisna. Dru-
gače bi morala iti skozi tujo drža-
vo in bi bila podvržena stalnemu
nadzoru. To je bilo stališče Jugo-
slavije pri pogajanjih v Opatiji. Raz-
govori, ki so se v Opatiji pretrgali,
se sedaj nadaljujejo v Rimu.

Reka naj se priklupi Italiji.

V tem času so se razmere bistveno
spremenile. Kakor poročajo časopi-
si, je Mussolini pristal na to, da do-
bijo Jugoslovani lastno pristanišče
Baroš in se ne upira več tej jugoslo-
vanski zahtevi. Zato pa predlaga
naj se mesto Reka priključi Italiji.
To se pravi: Reka, ki je bila doslej
samostojna država, zgubi samostoj-
nost in postane del italijanske drža-
ve. S tem bi bila rapalska pogodba
spremenjena in med obema državama
bi se sklenil nov dogovor. Kakor
čitamo, se tudi s to rešitvijo ne stri-
nja jugoslovanska javnost. Danes bi
se sicer ne spremenilo mnogo, kajti
Reka je samo na papirju samostoj-
na država, v resnici pa je del Italije.
Zakaj? Zato ker je vlada na Reki po
svojem mišljenju zastopnica Rima in
se je izrekla za aneksijo k Italiji.
Reški politiki, kakor Grossi, so
člani rimskega senata, italijanski
poslanci, posebno fašistovski so na
Reki doma in fašistovska stranka je
razširjena tudi na Reko. Ni je va-
žnejše politične zadeve, ki bi je ne
razpravljali Rečani skupno z rimsko
vlado. Reka igra v italijanskem živ-

ljenju tako vlogo, kakor bi bila del
Italije. Dejanske razmere so šle pre-
ko mirovne pogodbe.

Zakaj so v Jugoslaviji nasprotni?

Danes bi se torej malo spremenilo,
ako bi Italija anektirala Reko.
In vendar se jugoslovanska javnost
temu upira. Čemu? Zato ker mislijo
v Jugoslaviji na bodočnost. Oni ra-
čunajo, da se s časom na Reki vlada
spremeni, da nastopijo drugi ljudje,
ki bodo vodili politiko vsestranske
neodvisnosti. Reka postane lahko
država, ki ne bo hotela več biti po-
stojanka Rima, temveč dežela zase:
naklonjena ravnotako Italiji kakor
Jugoslaviji. Preko meje upajo še več.
Oni mislijo, da bo hrvaško-sloven-
ska trgovina pritegnila. Reko s ča-
som celó bolj k Jugoslaviji kakor k
Italiji. Gospodarski interesi bodo po
njihovem mnenju navezali Reko po-
polnoma na Jugoslovane in to je ve-
likanske važnosti za državo Srbov,
Hrvatov in Slovencev. Jugoslavija
bo imela v Reki zaveznika in zato
se bo vsa jugoslovanska trgovina
lahko mirno razvijala preko Reke.
Kar je danes Reka za Italijo, to naj
postane v bodočnosti za Jugoslavijo.
To je misel, ki je sicer nikjer javno
ne povejo, a jo razumejo dobro v
Belgradu kakor tudi v Rimu. Ako
pride Reka pod Italijo, splavajo
seveda upi Jugoslovancev po vodi.
Reka postane del Italije, Jugoslavija
ne bo imela več opravka z malo
državico, temveč z 40 milijonsko vele-
silo. Mussolini skuša miriti Jugoslo-
vane v različnimi ugodnostmi in
jim ponuja svobodno luko na Reki.
Kakor v Solunu tako naj imajo tu-
di na Reki Jugoslovani prost dohod
za svoje blago.

Belgrad se peča s temi predlogi že
teden dni in ne vemo še, kakšni bo-
do njegovi sklepi. Ko nam pridejo
poročila, bomo o tem obvestili naše
bravce.

Večna pogajanja.

Koliko časa je že prešlo, odkar smo
pisali o konferenci v Lozani, kjer se
pogajajo Turki, Grki in antanta! Do

danes se gospodje še vedno pogajajo.
Turki so se sicer uklonili in se vrni-
li k zeleni mizi, toda izrabljati zna-
jo splošno zmešnjavo v Evropi na
mojsterski način. Oni vedo dobro, da
se pulijo gospodje zavezniški za lasè
in da so rurske homatije Turkom v
veliko korist. Zato nastopajo v Loza-
ni zelo ošabno in stavijo na antan-
to hude zahteve.

Zavezniški ne morejo na noben na-
čin krotiti Turkov in že vidimo, da
postajajo mehki in s Turki prijazni.
Po dolgem barantanju in večnem
prepiranju se vendar bliža mirovna
pogodba. Turki bodo po trdovratnih
bojih zmagali. V glavnih točkah so
zavezniški že popustili in, kakor po-
ročajo, se mir v kratkem sklene. Vr-
šilo se bo v Lozani slavnostno zbo-
rovanje, na katerem se podpiše po-
godba s Turki. Nato pride še slav-
nostna pojedina s šampanjcem, na
katero so vabljeni tudi Rusi.

Turki nas učijo, kaj premore vz-
trajnost in trdnost malih. Tudi
šibki narodi imajo uspehe, če se bo-
rijo za svojo stvar s pogumom in
neustrašeno odločnostjo.

Boj je na vrhuncu.

Vsa Italija zre z napetostjo na
borbo fašistovske stranke z opozici-
jo. Brez dvoma stoji Mussolini na
velikem križpotju svoje politike.
Njegova stranka išče pot, po kateri
naj pride do neomejene oblasti v
državi. Ako se nasprotniki vda-
jo in sprejmejo volilno reformo, se polasti
fašizem oblasti v okviru zakona, ako
se upre, potem pojde fašizem do
svojega cilja čez trupla nasprotni-
kov. V teh besedah je izražen današ-
nji položaj države.

Že se vidijo znaki najostrejšega
fašistovskega naskoka proti nasprot-
nim strankam. Listi poročajo, da od-
stavljajo fašisti občinske svete libe-
ralcev in ljudovci pišejo o novih na-
silstvih pri volitvah. Duhovniki so
nekaterih krajih izpostavljeni dejan-
skim napadom in tisk ljudske stran-
ke pripoveduje, da rušijo fašisti ka-
toliška izobraževalna društva. Tudi
tiskarne ljudovcev bajè niso več var-
ne. Tako poročajo, da je vdrlo pre-
tekli teden večje število fašistov v
tiskarno ljudske stranke v Monzi,
kjer tiskajo list »Il Cittadino«. Stro-
ji so bili porušeni. Ofenziva fašizma
povzroča ljudovcem resne skrbi in
nekateri mislijo, da se bodo napadi
še poostri, ako propade volilni za-
kon. Zato se je vzdignil med ljudov-
skimi voditelji Filippo Meda in za-
hteval, naj stranka glasuje raje za
vladni predlog, kakor da pridejo nad
stranko in državo dnevi nesreče. Mi
nimamo poročila o izidu glasovanja
v parlamentu in čakamo napeto na
vesti iz Rima. Zavedamo se, da je to
glasovanje najvažnejši dogodek da-
našnje politične zgodovine Italije.

„Goriška Straža“
v vsako
slovensko hišo.

DNEVNE VESTI.

Naše narodno ime.

V soboto, 14. t. m., se je vršil v Trstu občni zbor »Jadranske banke«, ki je položil v grob ta nekdanji tako močeni »naša« denarni zavod. Tržaške »Jadranske banke« ni več, temveč le še neki čisto italijanski zavod, v čigar upravnem svetu in nadzorništvu ni niti enega primorskega Slovana več, temveč sami Italijani, med njimi tudi tržaški zupan senator Pitacco, ki bo predsednik banke. Deli so vmes tudi dva beogradska Srba, ker misli nova italijanska banka delati tudi z Jugoslavijo, in pa tistega generalnega ravnatelja »Jadranske banke«, Kamenarovića, ki je največ delal na to, da se tisti milijoni izplačajo banki, ne pa zadrugam.

Na občnem zboru se je pokazalo, da je ta zavod popolnoma propadel. V bilanci je bilo izkazano nad pet milijonov izgube v zadnjih dveh letih, ali v resnici je bila ta izguba veliko večja, daleč nad 30 milijonov, tako da je požrla poleg izmenjenih 13 milijonov tudi ves rezervni zaklad banke, ki je znašal nekaj nad 5 milijonov, in vse delniško glavnico 15 milijonov. Na občnem zboru je bilo sklenjeno z laškimi glasovi, da se odobre te strahovite bilance, ki izkazujejo milijone in milijone dvomljivih terjatev in z ničemer kritih menic in da se briše vsa vrednost delnic. Od sobote dalje torej delnice bivše tržaške »Jadranske banke«, ki so imele nominalno vrednost 200 lir, nimajo vrednosti niti ene stotinke. Sklenilo pa se je, da se izdajo nove delnice po 200 lir in da ima vsak delničar pravico, da za vsako staro denico vzame eno novo, seveda proti plačilu 200 lir za vsako. Kot nekako mazilo na to hudo rano — delničarji so izgubili vse svoje delniško imetje do zadnje stotinke — se je zagotovilo delničarjem, da dobe — nekaj, še ni določeno — na vsako staro tržaško delnico po eno delnico beogradske »Jadranske banke«. Slaba tolažba! Te delnice namreč ne notirajo niti na beogradski niti na zagrebški borzi, ker so silno »medle« in lezejo tako navzdol, da jih skoraj ni mogoče spraviti v denar. Morda imajo danes vrednost nekaj nad 500 jugoslovenskih kron (kakih 32 do 35 lir). To je vse, kar se je resilo. Kdor je imel doslej n. pr. 100.000 lir v delnicah tržaške »Jadranske banke«, danes nima niti ene stotinke in bo imel, če dobi za 500 tržaških delnic 500 beogradskih, 16.000 do 17.500 lir. Izguba je torej ogromna!

Tržaške »Jadranske banke« ni več, pač pa je na njenem mestu italijanska banka, v kateri gospodarijo fašisti, ki so na občnem zboru nastopili z ogromnim številom delnic — nad 40.000 (vseh delnic je 75.000) — dočim pa je bilo zastopanih po slovanskih delničarjih

samo 2570 delnic. Tako je zavod prešel popolnoma v italijanske roke.

Kaj porečejo sedaj o njem tisti tržaški gospodje, ki so se pred kratkim vezali z njim naše narodno ime?

Okrožnica vsem županstvom

Tolminskega, Kobariskega, Cerkljanskega in Kanalskega sodnega okraja. Obveščate se, da se je sklical za soboto dne 21. t. m. ob 10. uri pred. v občinskem domu v Tolminu že napovedani sestanek, na kojem se bo razpravljalo: »agrarnem uradu« z ozirom na delitev občinskih zemljišč. Dolžnost vseh prizadetih občin je, da pošljejo svoje uradne zastopnike na ta sestanek. Gorica, dne 13. julija 1923. - (Iz pisarne Zveze slovenskih županstev v Gorici.)

Zanimiva okrožnica.

Poročali smo, da se je izvršil v Trstu lombni napad na delavsko zbornico in da je prefekt prepovedal nadaljnje izdajanje Lavoratora. La Voce Repubblica pravi, da se je to izšlo najbrž na podlagi neke tajne okrožnice, ki jo je poslal fašistovski general De Bono 1. julija v Trst. Okrožnica se glasi:

«Ker se zopet pojavlja predrznost v vrstah prevratnih strank in ker je potrebno, da jo že v početkih udušimo, se zdi podpisnemu generalnemu poveljstvu priporočljivo, da se uporabijo oddelki Narodne brambe posebno ob prazničnih dneh, in vselej, ko se kaže revolucionarna propaganda najbolj živa. To propagando je treba udušiti z največjo energijo. Priporočamo, da se zahtevajo naglo potrebne moči, da se vse odredi pravočasno. General De Bono.»

Uboj na Lokvah pred poroto.

V dneh 10., 11. in 12. julija so sedeli pred goriško poroto štirje mladeniči iz Lokvi pri Trnovem. Obtoženi so bili, da so dne 25. aprila 1922 ubili 27 letnega Filipa Kolenca. Slučaj je bil zelo zamotan in nejasen. Petnajst mladeničev, ki so šli na nabor, je v pozni noči zapuščalo gostilno. Obdali so Filipa Kolenca, ki je čez par minut obležal sam na cesti s težkimi ranami v trebuhu. Drugi dan je umrl. Pred smrtjo je materi in sestri povedal, da sta ga dva izmed obtoženih držala, tretji pa da ga je sunil z nožem v trebuh. Na podlagi te izjave so orožniki odpeljali štiri osumljenje v goriške zapore. Nad 14 mesecev so obtoženci čakali na sodbo.

Razprava je trajala tri dni. Obtožene so zagovarjali dr. Podgornik, dr. Tonkli in tržaški odvetnik Robba. V kratkem, a zelo stvarnem govoru je dr. Podgornik prinesel dokaz, da obtoženi Alojzij Winkler ni bil udeležen pri zločinu. Dr. Robba si je na znani način skušal pomagati

s trditvami, da je bil umorjeni Kolenec iredentist. Na navzoče občinstvo je ta način obrambe napravil zelo mučen vtis. Državni pravdnik kav. Dessy je govoril jasno, zmerno, z dokazi.

Porotniki so zanikali vsa stavljenja vprašanja glede dveh obtožencev. Brata Leopold in Rudolf Kolenc sta bila obsojena na 13 mesecev in 10 dni ječe. Na podlagi amnestijskega zakona se jima je kazen znižala na 6 mesecev. Ker pa sta obsojena že presedela 14 mesecev v preiskovalnem zaporu, sta bila takoj izpuščena na svobodo.

POPRAVEK.

Gospod prefekt Crispo Moncada nam je poslal sledeče vrste s prošnjo da jih priobčimo:

»Goriška Straža« je v 48. številki z dne 18. junija priobčila popolnoma netočno verzijo o pripetljajih, ki so se dogodili v nedeljo 17. junija med skupino vojakov brigade Sassari in med nekaterimi prostovoljnimi brambovci za narodno varnost. Tržaškemu prefektu se je zdelo umestno popraviti to vest in zato me je pooblastil, da povahim uredništvo, naj priobči v smislu zakona sledeči popravek:

Neresnična je vest objavljena v številki 48. z dne 18. junija »glede vzrokov in posledic dogodilja, ki se je zgodil v nedeljo 17. junija v Trstu med nekaterimi prostovoljnimi brambovci za javno varnost in med skupino vojakov brigade Sassari. To je, niti vzroka dogodilja, ki je bil navadna praska, ni iskati v političnih nagibih ali v zatvorenju fašistov, niti ni bila tekom dogodka ranjena kaka oseba. Praska je izvirala iz vprašanj, ki so se pojavila med nekaterimi vojaki in dvema meščanoma, ki sta spremljala neko gospodično, katerima so se pridružili nekateri prostovoljni brambovci izven službe v javnem zabavnem prostoru. Ni bilo ne ranjenj in ne zatvorenj. Podpisan tržaški prefekt: Crispo Moncada.

Smola ponarejevalcev bankovcev.

V Milanu se je te dni posrečilo izvahati policiji zelo dobro urejeno tiskarno za stotake. Našli so čisto nove stroje in 2000 lepih, novih bankovcev po 100 lir »Banca d'Italia«. Bankovci imajo št. 8751 in serijo E — 201 in nadaljne. Pri neki drugi preiskavi pa so dobili za 20.000 lir ponarejenih bankovcev iste banke po 100 in 50 lir. Stotaki kažejo serije S — 276, št. 1719;

G—218, št. 1448, B — 128, št. 1842; petdesetaki pa serijo B—304, št. 9364.

V Ameriko jo dajmo!

Ta glas gre po naši slovenski zemlji. Toda lahko je govoriti, a težko storiti. Prošnjo moraš vložiti na selitveni komisariat v Trst; odtod gre prošnja v Rim, ki sme dovoliti par desetstisočim potovanjem v Ameriko. A veste, koliko je bilo vloženih prošenj do 5. julija? 452.000, skoro pol milijona! Prej zadeneš terno na loteriji, ko dobiš dovoljenje za v Ameriko.

Boj proti nepismenosti.

Tri vrste prostovoljne šole se bori jo v državi proti nepismenosti: večerni tečaji za kmete v vaseh, nedeljski tečaji v mestih in poletni tečaji za pastirje v planinah. Letos je otvorjenih v državi 3771 takih šol, ki jih obiskujejo 158.603 nepismene osebe.

Kako je razširjen telefon.

Novega leta 1921 je bilo na vsem svetu že nič manj kot 20.860.000 telefonskih govornic. Severna Amerika jih je imela sama 64 odstotkov. Merito New York jih je imelo 892.190. Zedinjenih državah ameriških je vsak osmi človek, mlad ali star, moški ali ženska, imel svoj telefon, v Kanadi vsak deseti, na Danskem vsak dvanajsti, na Švedskem vsak petnajsti, v Nemčiji so prišli na 100 ljudi 3 telefoni.

Bogastvo in revščina.

Te dni so prinesli veliki listi sliko neke gospe Erzsébet, ki ima toliko oblek, da jih je zavarovala pri neki družbi proti požaru in kraji za 5 milijonov lir. So pa drugod revni ljudje, ki nimajo, s čim bi se oblekli. Ali ne pretrese človeka groza in obenem žalost, če pomisli na to strašno razliko?

Slovensko sirotišče

V Gorici se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so v minulem šolskem letu 1922/23 s svojimi milodari pripomogli, da se je v zavodu prehranjevalo in vzgajalo 72 gojencev in gojenk. Nad 2/3 jih je dovršilo šolo z odliko, trije so celo napravili izpit za prvi gimnazijski razred. Vodstvo priporoča velevažni zavod tudi za bodoče naklonjenosti milih rojakov, kakor tudi slavnim županstvom in vodstvom naših zadrug in društev, da bi z njih pomočjo in z njih podporami mogli nadaljevati rešilno delo za našo zanemarjeno in osirotelo dečo.

Vsem, ki pričakujejo od nedolžnih otrok molitve, javljamo, da molijo otroci vsaki dan za žive in ranjke dobrotnike in da je bilo nad 40 otrok skoraj vsaki dan pri sv. obhajilu, katero so darovali za svoje podpornike.

Vodstvo Slov. sirotišča.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Prvi fizični vtis, ki ga je mlada deklica občutila, je bila svežost zraka, ki ga je mladenka hlastno vdihavala.

»Le globoko dihaj, Nell«, je rekel James Starr, »le srkaj ta zrak, ki ga prepajajo vsi oživiljajoči vonji te okolice.«

»Kak dim je to, ki se vleče visoko nad nami?« je vprašala Nell.

»To so oblaki«, je pojasnil Harry, »pol zgoščene kopice sopar, ki jih žene veter.«

»O«, je vzkliknila Nell, »kako rada bi poletela z njimi vred. Toda kaj so one svetlikajoče točke, ki bleste tam skozi špranje v oblakih?«

»To so zvezde, Nell, o katerih sem

ti pripovedoval. To so ravnotaka solnca kot je naše in ravnotaki svetovi kot naša zemlja.«

Zdaj so postajala ozvezdja vedno vidnejša in se čarovito odražala na temnomodrem nebesnem oboku, ki ga je izčistil nočni veter.

Nell je opazovala brezštevne zvezde, ki so krožile v brezmejnih višavah nad njo.

»Toda«, je dejala, »če so to solnca, kako da moje oči čisto lahko prenašajo njih bleščavost?«

»Dete moje«, je pripomnil James Starr, »to so res solnca, a krožijo silno, silno daleč od nas, milijone in milijone milj proč!«

Zdaj so krenili na ono cesto. James Starr je vodil mladenko za roko, Harry je šel na nasprotni strani, Jack Ryan pa je tekkel gori in doli kot mlad psiček, ki mu gre njegov gospodar prepočasi.

Cesta je bila prazna. Nell je opazila na tleh obrise sence velikih ob-

cestnih dreves, ki jih je nekoliko oživiljal veter. Mislila je, da so to stoki velikani. Šelest vetra v visokem vejevju, globoko molčanje, ki je sledilo brezvetrju, daljna črta na obzorju — vse to jo je napolnjevalo z čisto novimi občutki, ki so se ji vtisnili neizbrisno v dušo. Medtem ko je sprva Nell o vsem spraševala, je zdaj umolknila, tudi njeni spremljevalci niso prekinjali tega molka. Njene občutljive domišljije niso hoteli škodljivo motiti in so pustili, da se deklici misli o vsem same po sebi razvijajo. Ura je bila pol dvanajstih ko so dospeli na severni breg ob zalivu.

Tam jih je čakala že prej po James Starru pripravljena ladjica, ki naj bi malo družbo v nekaj urah pripeljala v edinburški pristan.

Nell je motrila trepetajočo in ob bregu vsled plime lahno penačo se vodo, ki je bila videti posejana z bliščečimi zvezdicami.

»Ali je to jezero?« je vprašala.

»Ne«, je odvrnil Harry, »to je zaliv z morsko vodo, zajemi z dlanjo malo vode in jo pokusi. Videla boš, Nell, da ima čisto drug okus kot voda iz malcolmskega jezera.«

Mladenka se je pripognila, zajela vodo in jo nastavila k ustnicam.

»Ta voda je slana!« je rekla.

»Da«, je pritrdil Harry, »skoro tri četrtine zemeljskega površja so pokrite s tako slano, ki si jo ravno kar pokusila.«

»Kako pa to, da ni rečna voda slana, saj ni prav nič drugačna?« je vprašala deklica.

»Ker je ta voda pri izhlapevanju izgubila vso sol«, je pojasnil James Starr, »oblaki namreč nastanejo vsled morskih izhlapevanj in razširjajo sčiščeno morsko vodo po deželi v obliki deževja.«

»Harry, Harry«, je vzkliknila Nell nenadoma, »poglej rdečkast svet ob obzorju! Morda gori cel gozd?«

Odpadnik...

Fašistovski poslanec L. Albanese ki zastopa Istro v državnem zboru, je poslal vodstvu fašistovske stranke pismo, v katerem naznanja, da izstopa iz fašistovske stranke. Kakšni so vzroki za ta korak? Albanese je bil 9. aprila t. l. ostro nastopil proti fašistovski vladi, ki noče slišati o bedi istrskega ljudstva. Radi tega govora je nastal spor med fašisti in Albanesejem. Vendar bo Albanese ohranil poslanski mandat.

Živ duh vzajemnosti.

Strahoviti udarci padajo na italijanske ljudovce. V uri nevarnosti je glavni dnevnik stranke »Il Popolo« pozval somišljenike, naj prispevajo v tiskovni sklad, da bo list mogel živeti. V treh dneh je bilo vposlanih 31.850 lir. — Koliko žive zavesti se zrcali v tej številki! Kaj bi odgovorili naši prijatelji in čitatelji, ko bi jih »Straža« v uri nevarnosti pozvala na pomoč? Ali bi bil v njih živ duh vzajemne pomoči?

MESTNE NOVICE.

Slovenski dečki v gimnaziji.

V prvi razred goriške italijanske gimnazije se je vpisalo 30 slovenskih dečkov. To bi moral biti za pametne in pravične vzgojitelje prepričevalen dokaz, kako potrebna bi bila slovenska gimnazija v Gorici. Slovensko ljudstvo spremlja te svoje sinove na novi poti z željo, da bi se naučili sadov italijanske kulture in se potem vrnili v svoj naravni in pravi dom.

Dr. Rado Šiligoj

je nenadoma obolel in do nadaljnjega ne sprejema bolnikov.

Spremembe na goriški viceprefekturi.

Dosedanji viceprefekt g. Pionarta je premeščen iz Gorice v notranjost države; na njegovo mesto je prišel g. Nicolotti iz Tolmezza. — Ravnotako je zapustil naše mesto g. Pagliocchi, vodja urada za javno varnost. Nadomestil ga je g. Diaz iz Sassari na Sardiniji.

Gorica — dolga vas.

»La Voce dell'Isonzo«, poroča, da se v kratkem preseli več najvažnejših železniških uradov iz Gorice v Videm. List toži, da bo mesto, ki je zgubilo že prefekturo, na ta način še bolj obubožalo.

Šestdesetletnica „Čitalnice“ v Dornbergu

Včeraj je praznoval Dornberg slavje kakor jih je še malo doživel: šestdesetletnico svoje »Čitalnice«. Bilo je to slavje, ki ni velepomembno samo za Dornberg, temveč za celo spodnjepavsko dolino. Dornberžani dobro vedo, kaj pomeni za nje njihova »Čitalnica«. Zavedajo se, da je »Čitalnica« začela pri njih dajati se, da je »Čitalnica« začela pri njih rezati celino na narodnem in kulturnem polju. Zato so ob šestdesetletnici hoteli pokazati tudi svojo hvaležnost napram društvu, ki jim je bilo v tolikih desetletjih najodličnejši kazipot. Sklenili so, da proslavijo jubilej svoje prosvetne matice najslavesneje. Vstrajali so niso nikakih naporov in poznali niso nobene truda, samo da bi pokazali pred najširšo javnostjo, kako znajo ceniti dobrane ki izvirajo iz vstrajnega kulturnega dela. In odkrito povedano: priznati moramo, da se je našim zavednim in poštenim Dornberžanom njihova namera sijajno posrečila. Kakor Dornberžanom tako bo ostala včerajšnja proslava tudi mnogim stotinam gostov iz vseh sosednih vasi v lepem in pomembno zavest vzbujajočem spominu. Narod, ki zna tako slaviti svoja zgodovinska slavja kot smo to videli včeraj v svoji rodni grudi, naj pride kar hoče.

Potek slavnosti.

Kakor smo že omenili niso hoteli Dornberžani obhajati svojega pomembnega jubileja sami zase, temveč so priredili potem »Prosvetne zveze«, pri kateri je njihova »Čitalnica« včlanjena, sijajen praznik našega prosvetnega dela. »Prosvetna zveza« v Gorici je doletela, da bodi šestdesetletnica »Čitalnice« tudi glavna skupna letošnja prireditev vseh naših spodnjepavskih društev. Sklenjeno je bilo zato, da nastopijo v Dornbergu poleg pevskih zborov tudi na novo oživljeni telovadni odseki. In vspeh je presegel naša pričakovanja: društva so se odzvala radevolje povabilu in privabila včeraj v Dornberg toliko gostov, kakor jih ta prijazna vas gotovo še ni velikokrat videla. Zlasti pa moramo podčrtati, da so prihiteli na slavje vrli telovadci in telovadkinje iz daljne Idrije.

Slavnost je trajala pravzaprav ves dan. Pri deseti maši je imel slovesno propoved tajnik »Prosvetne zveze« g. Terčelj. Potem so imeli vaje telovadci in telovadkinje, ki so se prihiteli iz različnih krajev. Pri popoldanski službi

božji je dovršeno prepeval pevski zbor iz Bilj. Potem so začeli prihajati gostje iz vseh sosednih in tudi razmeroma oddaljenih vasi iz goriške okolice. Videli smo goste — poštvalnih Idričianov ne omenjamo več — iz Sv. Kriza, Črnič, Kamenj, Rihemberka, Prvačine, Gorice, Bilj Renč, Vrtojbe, Vogrškega, Mirna, Števerjana in še raznih drugih krajev. Prostor na dvorišču »Posojilnice«, kjer se je slavnost vršila, se je začel polniti in je bil kmalu premajhen za ogromno množico, ki je vedno narasčala.

Kratek pozdravni nagovor je imel g. Bric. Potem so nastopili zaporedoma pevski zbori iz Rihemberga, Dornberga, Črnič in Bilj in želi burno odrobovanje. Na to se je razvila telovadba. Ker je bil to prvi nastop naših telovadnih odsekov v večjem obsegu, ga je zbrano občinstvo nestrpno pričakovalo in sledilo vsem točkam z napeto pozornostjo. Pripetile so se sempatja majhne nečestnosti, toda vsi smo utili, da je s telovadbo zaplalo v naših društvih novo življenje in smo z radostjo in ponosom spremljali vse nastope naših fantov in deklet. Vrstile so se proste vaje telovadcev, telovadkinj, naraščaja iz Sv. Kriza, simbolične vaje — sijajno izvajane — telovadkinj iz Idrije in vaje na orodju. Zastopani so bili telovadni odseki iz Gorice, Idrije, Črnič-Kamenj, Mirna, Batuj-Sela, Dornberga, Rihemberga, Sv. Kriza — Ceste. Telovadkinje so bile iz Idrije, Vrhpolja, Sv. Kriza in Rihemberga.

Po telovadbi se je po kratkem odmoru vprizorila v dvorani Finžgarjeva »Naša kri«. Ker smo se morali kmalu v začetku odpeljati proti Trstu, kjer sedaj pišemo to poročilo, ne moremo podati o igri nobene kritike. Naj omenimo samo, da smo videli polno dvorano občinstva, ki je z zanimanjem sledilo prvim prizorom. Pred igro je imel slavnostni govor g. Janko Kralj iz Gorice.

Častitamo »Čitalnici« k sijajnemu slavlju njene šestdesetletnice in ji želimo, da bi njeno delovanje v bodočnosti bilo še blagonsnejše kot dosedaj.

Častitamo »Prosvetni zvezi« v Gorici k njeni okrožni prireditvi in zlasti naši mladini k njenemu prvemu nastopu. To je bil dan, ki nam je vzgal nove upe in dal nove nade! V zdravih telesih živi zdrav, neupogljiv duh, bifejo nevstrahena naša srca.

Kaj je novega na deželi

VRTOJBA.

Ob sklepu obrtno-nadaljevalne šole v Vrtojbi.

V Vrtojbi se je po prizadevanju županstva in drugih faktorjev otvoril lanskega leta toliko potrebni prvi tečaj obrtno-nadaljevalne šole pod vodstvom preizkušenega g. Zorna, in pod predsedstvom g. Fr. Gorkič-a, ki ima za udeležitev šole največ zaslug. — Šola je vzdrževala deloma država in dežela z doneskom občine in kar moramo pohvalno priznati, tudi z znatnimi podporami obeh tukajšnjih stavbenih zadrug.

Učencev se je prijavilo 93, ki so z veseljem in z vztrajnostjo obiskovali šolo, tako, da jih 7 izmed njih ni ni enkrat zamudilo pouka. Napredek je bil lep; deset je dobilo odliko in nagrado; najboljši je bil Cučič Peter iz Vrtojbe gor. Zastopanih je bilo enajst vrst rokodelstev, mizarji, zidarji, čevljarji, kovači, sodarji itd. seveda tudi slikarji niso manjkali.

Razstava del je pokazala strokovnost in vestnost učiteljstva, a obenem tudi marljivost in napredak učencev. Vse stene velike šolske sobe so bile napolnjene z raznimi krasnimi načrti vseh zastopanih strok. Izbral si je gledalec čevlje za ples in za ohcet, sode razne velikosti, načrte hiš in poslopij ter zunanjo in notranjo opremo. Zlasti pa so izbijala na dan slikarska dela mladega, nadarjenega Maksa Vuka.

Vspeh obrtno-nadaljevalne šole je pokazal, da razpolaga Vrtojba z zelo nadarjeno mladino. Naj bi ta mladina res obračala svoje talente sebi in splošnosti v korist.

Upamo, da bomo prihodnje leto imeli prvi in drugi tečaj, ako »bode novaca«, ker se je oglasilo obilo učencev. Ne bi bilo pa neumestno, ako bi se zganila tudi ženska mladina za svoj napredek.

Obiskovalcev razstave je bilo mnogo, ki so vsi odšli z najboljšimi vtisi.

Pripomniti moram še to-le: naš vek polaga vso važnost na materialni napredek, ki se ga sicer vsi veselimo, a potiska se v kot morala in versko življenje. Ne bi bila umestna v obrtno-nadaljevalnih šolah tudi verska predavanja? Minuli so časi, ko se je mislilo, da se je preživel verski moment! Človek brez duhovne kulture je le na pol človek.

EOVEC.

Po dolgem predsledku se je spet lansko leto tudi pri nas otvorila obrtno nadaljevalna šola. Kako potrebna je bila, se razvidi iz tega, da se je takoj prvo šolsko leto prijavilo nad 60 vajencev ter 20 vajenk. Radi pomanjkanja prostora in učiteljskih moči se vajenke niso zamogle sprejeti.

Uspeh šolskega leta nam je pokazala razstava 8. t. m. Na razstavi smo imeli priložnost, seznaniti se, kako so se gojenci vadili, v risanju, obrtnem računstvu, spisu itd. Uspeh I. leta je bil nad vsako pričakovanje zadovoljiv, zlasti še ako se pomisli s kakšnim materialom je učiteljstvo pričelo poduk. Otroci, ki so bili tekom vojne po vsem svetu razmetani, niso bili dolgo let deležni nobenega pravega poduka. Pričeti smo morali pri šoli odrasli mladini šele s prvimi pojmi. Torej v enem letu nadomestiti ljudsko šolo in zraven še podajati strokovni poduk. Kaj to pomeni, ve samo tisti, ki je imel priliko se s tem pečati. Vztrajnost g. voditelja in uč. risanja je premagala vse ovire. Zato bodi jima izrečena na tem mestu naša najiskrenejša zahvala!

Gojencem pa kličemo. Po začrtani poti naprej! Pridnost naj premaga

vse ovire, da boste enkrat nastopili samostojno v življenju. Kolikor človek zna, le toliko velja.

LOKVE nad Gorico.

Bralno društvo na Lokvah je vprizorilo v nedeljo 8. julija dr. I. Česnikovo burko »Pogodba« s petjem in prosto zabavo, ki je prav dobro uspela. Vsa čast našim igralcem, ki so svoje vloge resili častno. Tem potom se zahvaljujemo za izredno poštvalnost vsem dekletom in fantom, ki so s toliko ljubeznijo pripomogli do lepega uspeha. Upamo, da se bodo slične vprizoritve večkrat vršile. Mladim in pridnim igralcem želimo mnogo uspeha na poti, ki so si jo začrtali ter jim kličemo. Vsa čast!

Širite Naročajte Berite „Goriško Stražo“.

RABLJI.

France Bevk je zbral dvaindvajset črtic v knjigi, kateri je postavil na čelo besedo »Rablji«. Temna kri je osnovna barva večine teh slik in črtic. A vendar so »Rablji« spev v slavo dobrim silam, ki so skrite v duši človeka vseh časov in narodov, spev v povečanje ubogega, trpečega, nemirnega človeka, ki iz grozot in mrakov dviga izmučeni obraz v svetlo zarjo pravice. Gorka ljubezen vre na dnu te bridke knjige.

Snov za prvih dvanajst črtic je pisatelju prožila vojna. Vendar Bevk ni »vojni pisatelj«. Vojni dogodki so mu le sredstvo, da prikaže resnično duševno vsebino človeka. Ker ravno vojni čas, ko izgubi človek vse družabne opore, ko se osamljenemu začne majati zemlja pod nogami in ko ga melinči železni mehanizem organiziranega nasilja, je doba, ko se sprožijo v človeku neslutene sile zla, pa tudi dobrote. Tu se pokaže pristno lice človeka. Zato meri pisatelj tako rad globine in plitvine človeškega srca ravno sredi vesoljnega požara.

V uvodni črtici »Rablji« slika pisatelj naradni stud, ki se dvigne v človeku, ko mu zapovedo, ubiti človeka — brata. Tam pred vrsto vojakov kleči človek, bled in plah kot jagnje, in zre na tovariše z očmi, v katerih trepeče začudenje: »Kaj sem vam storil, bratje? Ali nismo vsi od enega mesa in duha?« Toda ena postava je zapisana v človeškem srcu, drugo postavlja nasilje. In ta usodni, stalni razkol med pravico in nasiljem poraja boleštine in temne tragedije v ljudeh. Nežni, globoko razmišljujoči mož v »Besedah« je dosleden do konca: on ne more pojmiti, da bi bil dolžan kršiti postavljeno ljubezni. Kri zadavljenih ga peče v duši. Njegov duševni svet se je zrušil: blaznemu objema hčerka kolena. — Drugi mislijo nanj. Toda skoro vsem zdrobi orjaški stroj vojne dušo. »Redki so jekleni ljudje, ki bodo izšli nedotaknjeni.« Za to vesoljno zlo so ljudje solidarno odgovorni, eden za drugega, vsi za vse. Ta globoka resnica se prebudi v materi, ki plaka za mrtvim sinom: »Jaz nisem kriva... Jaz sem ga učila dobro. Kdo bo odgovoren zanj v večnosti?«

Toda v človeku, ki mu dan za dnem teptajo srce, ki mu luščijo telo in dušo, se zganejo včasih plemenite sile in se dvignejo do veličastne misli: O da bi bili kot so otroci, brez krivde in teme! V sredo poživaljenih ljudi stopi petletno dekletce in v zablatenih okorelih srcih postane toplo: Stena med ljudmi pada, živa ljubezen razsvetli družino

vsečloveštva. To neznano revno dekle, ki prinaša večno luč ljubezni, je simbol čistega in dobrega duha, ki more edini združiti trpeče in sovražno človeštvo v usovršeno enoto.

To so temeljne ideje ki plujejo na dnu Bevkovih črtic iz vojne. Na prvi videz se zde te drobne črtice, z neznatnimi predmeti in s pičlim dejanjem, zgradba bujnih besed. A ni takò. V te tenke okvirje je pisatelj stisnil gosto vsebino: iz teh strani odmeva visok protest ponižanega človeka proti nasilju, iz njih diha pa tudi vera v neizmerno dobroto, ki počiva na dnu človeškega srca.

Drugi del knjige tvori z vojnimi črticami organsko celoto. Tu je zgodba človeka, ki je lepega dne zapazil da je izgubil življenje: njegovo žitje je bilo veriga mehaničnih aktov. On ni poznal visokega središča, ki bi z magnetsko silo vezalo vse življenje v enoto in vtilo vanj vsebine, radosti, smisla. V črtici »Štirje vinarji« srečamo ponižanega človeka, ki mu vsak dar lomi dušo. In vsak teh ljudi ima svojo posebno sveto zemljo, ki je veličastna in polna lepot, čeravno se more drugim, ki so zunaj nje, zdeti do smešnosti malenkostna. (»V parku«). To svojo sveto zemljo brani človek pred napadi družbe in v tem boju se poraja strašna tragika za one »ki so posebej«, ki nočejo

oblikovati svojega srca po zakonu vladajoče družbe. (»Prepovedan vstop«). Svoj poseben svet si je zgradil tudi »Gospod Golob«, človek, ki grize na borem spominu in je smešen v dobrodušni odvažnosti. Ta črtica je svetla in živa barva v temno-krvavi sliki knjige. Dijalog je krepak in naraven.

Niso vse črtice enako zrele. Če bi bil pisatelj trem štirim zgradil krepkejšo okostje, tako da bi predmet sam govoril, bi bila knjiga mnogo pridobila. A tudi tako smo je veseli. Kdor bo »Rablje« s srcem bral, bo začutil, da leži pred njim knjiga ljubezni in pristna umetnina. Iz te teme, težke boleti polne knjige diha upanje v nesmrtno ljubezenske sile človeškega srca. Gojim upanje, da bo Bevk te pozitivne sile oblikoval v svojem velikem tekstu, v zrelem sadu svojega življenja.

Lojze Špacapan je naslikal naslovno stran knjige in tri vinjete, ki delijo knjigo. Nenavadni in izvirni način podajanja bo marsikoga presenetil. Menim, da je umetnik dosegel svoj namen v zelo popolni meri: pogreznil se je v duha »Rabljev« in ga je verno upodobil. Kdor bo zajel knjigo, bo doumel tudi slike, ki podajajo večno in golo bistvo trpečega človeka.

Janko K.

GOSPODARSTVO.

Žetev v Jugoslaviji.

Nase kmete bo gotovo zanimalo, kakšna je žetev je Jugoslaviji. Zato prinašamo na tem mestu temeljito poročilo o zadevi.

Pridelek pšenice je znašal lani v primeri z l. 1921.: v Severni Srbiji 187.290 ton (l. 1921. 272.495 ton), v Južni Srbiji 99.817 ton (116.668 ton), v Hrvaški in Slavoniji 284.527 ton. (457.862 ton.) v Bosni in Hercegovini 49.733 ton (88.193 ton), v Vojvodini 493.135 ton (358.238 ton), v Sloveniji 37.857 ton (64.673 ton), v Dalmaciji 10.641 ton (14.135 ton) in v Črni gori 1788 ton (3391 ton). Celokupni pridelek pšenice v lanskem letu znaša torej 1.164.788 ton proti 1.375.664 tonam v l. 1921.

Iz gornjih števil se vidi, da je bil lanski pridelek pšenice za 210.876 ton manjši nego v l. 1921. Istotako vidimo, da je padel lani pridelek pšenice v vseh pokrajinah razen v Vojvodini, kjer je napram l. 1921. narasel za 134.897 ton.

Turščice, ki je važnejši poljski pridelek za narodno prehrano nego pšenica, se je pridelalo: v Severni Srbiji 321.496 ton (v l. 1921. 476.860 ton), v Južni Srbiji 73.312 ton (103.902 tone), v Hrvaški in Slavoniji 580.047 ton (469.289 ton) v Bosni in Hercegovini 140.759 ton (157.437 ton) v Vojvodini 1.805.178 ton (612.894 ton), v Sloveniji 41.615 ton (25.800 ton), v Dalmaciji 15.516 ton (19.211 ton) in v Črni gori 5263 ton (8915 ton). Celokupni pridelek turščice v naši državi je znašal torej 2.264.173 ton proti 1.874.311 tonam v l. 1921.

Celokupni lanski pridelek koruze je po teh številkah za 389.862 ton večji nego predlanski. Največ so tpele radi suše Srbija, Bosna, Dalmacija in Črna gora, kjer je bil pridelek koruze manjši nego v l. 1921., a napram l. 1920 celo za 50 odst. manjši. Nasprotno pa je bil lanski pridelek koruze v Vojvodini za 472.284 ton, v Hrvaški za 110.758 ton in celo v Sloveniji za 17.815 ton večji od predlanskega.

Žitna letina sama na sebi potemtakem ne bi bila tako slaba in bi dovoljevala večji izvoz, kakor je v resnici bil, a sta gotovo pomanjkanje krme in izpad drugih poljskih pridelkov zahtevala večje količine žita v državi nego običajno.

Za letošje se sicer uradni podatki o letvi ne morejo biti znani a iz privat-

nih vesti se ve, da je rezultat dosedanje žetve zlasti v Vojvodini nepričakovano dober. Vrh tega je letos v državi posejano več polja nego lani. Kakor je razvidno iz podatkov poljedelskega ministrstva, meri letos posejano polje 6.376.193 ha proti 6.265.256 ha v lanskem letu. Obilen pridelek ne bo samo pocenil prehrane, temveč bo pomagal tudi dinarju na noge, ker bo mogoč velik izvoz, zlasti ker je letos tudi pridelek krme velik in ne bo treba kakor lani krmiti živine z žitom.

»Industrijsko-obrtno vzorčna izložba« v Mariboru,

združena z vrtnarsko, vinarsko, umetniško in gradbeno razstavo. (Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Rok za prijave je podaljšan do 20. julija 1923. Onim, ki se še niso prijavili, sporočamo, da se jo razstavnemu odboru posrečilo pridobiti še nekaj prostora, tako da zamore v polni meri vpoštevati tudi se prijave, ki dospejo po prijavnem roku, toda najkasneje do 20. julija. Po tem roku se prijave ne bodo več vpoštevale, razen če bo na razpolago še kaj prostora.

Gradbena razstava bo obsegala vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. Odbor polaga važnost na to, da se te razstave udeleže predvsem domača podjetja. Za ta oddelek vlada tudi v inozemstvu veliko zanimanje in v slučaju nezadostnih prijav jugoslovenskih podjetnikov sprejme tudi inozemsko ponudbo.

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh železniških progah Jugoslavije se dobe pri vseh denarnih zavodih in podružnicah špedicije »Balkan«, ter stanojo dinarjev 20.—. Te legitimacije veljajo za vse zunanje obiskovalce ob enem kot vstopnice in ni treba plačati nobene vstopnine. Zato priporočamo, da si vsakdo nabavi pravočasno, tako legitimacijo.

Oglase za razstavniki katalog sprejema pisarna razstavnega odbora in pooblaščen oglasni zavod I. Sušnik v Mariboru, Gosposka ulica 16. Katalog izide v 100.000 izvodih in bodo imeli oglasi v njem največji uspeh.

VALUTA.

Dne 15. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 24.60 — 25.— l.
za 100 avstr. kron — 3.2 — 3.4 st.
za 1 dolar — 23.35 — 23.45 l.
za 1 funt 107.30 — 107.80 l.

DAROV.

Za Alojzijeve: Sl. hranilnica in posojilnica v Oseku 100.— L. Srčna hvala!

Za Slovensko sirotišče: Sodni svetnik A. Komavec 25 L.

Družina Pipan v Škrbini daruje v zahvalo preč. duhovščini, ki se je udeležila pogreba vojnega kurata g. Antona Pipana, 150 L. in sicer polovico za Sirotišče in polovico za Alojzijeve, Srčna hvala in Bog stotero poplačaj!

Dobre jedi - se vsak veseli
Zato kupujte Pekatete:
So najcenejše, ker se zelo nakuhajo

LEPA PRILIKA! Na prodaj je v stanu motor »Nafta«. Pismene ponudbe pod: »Prilika« na agencijo Molesini — Gorica.

Dr. Alojzij Delpin

med. kirurg.

ambulatorij Via Garibaldi št. 16/I.
od 10-11 in od 15-16 ure.

Stanovanje Via Vogel, 22. a. - Gorica.

JAVNA PISARNA

za davčne, pristojbinske, kolkovinske in sploh za vloge v vseh zadevah je otvorena vsaki dan od 8. do 15. ure v ulici Nazario Sauro (prej Via Dogana) št. 3/I. — Upok. davkarja Obizzi & Sirk.

ZGUBIL se je pes ovčar, volčje pasme, temnosiv, 1 leto star. Kdor bi kaj o njem vedel je naprošen, naj sporoči proti primerni nagradi na naslov A. Simčič, Podgora št. 247.

Prometna trgovina mode sprejme takoj družabnika (družabnico) z malo garancijo. Naslov Via Carlo Favetti (prej Vetturini) št. 17.

Izkušeni civilni geometer

DOMENICO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi - Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

SEME detelje inkarnatnice (laške detelje) in navadne podolgaste repe ima na prodaj Slovensko kmetijsko društvo v Gorici, ulica Contavalle?

Pekovskega pomočnika sprejme takoj Feliks Murnik Sv. Lucija ob Soči št. 52.

Ivan Cotič

kamnoseški mojster

SOVODNJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

ADRIA ČEVLJI

izdelek »Čevljarske zadruge v Mirnu«

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko turdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare . . . od 200 lir naprej

posteljnike . . . 90 " "

vzmeti (šušte) . . . 70 " "

blazine . . . 60 " "

kompletne spalnice 800 " "

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi žetoznih posteljnjakov.

Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

OBVESTILO. Ravnateljstvo tovarne piva

„FORST“

iz Merana naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da s prvim julijem je prevzelo v svojo oskrb zalogo piva »Forst« na Corso Verdi št. 34.

POHIŠTVO.

Poročne sobe kompletne, kuhinje, omare, predalčnike, posteljnike, ponočne omarice, mize, vzmeti (šušte), blazine, stolice i.t.d.

Prodaja po znižanih cenah

Produktivna zadruga solkanskih mizariev v Solkanu, Sočebanova 91. V Gorici:

Piazza De Amicis 7 (Trg na Kornu) — Piazza S. Antonio 9 (Na starem placu)

Kmetovalci!

Kdor želi **TOMAŽEVO ŽLINDRO**, kalijevo sol ali druga umetna gnojila, naj jih naroči pri domači hranilnici ali zadrugi, v Goriški okolici pa pri

Zadružni Zvezi v Gorici

Corso Giuseppe Verdi 37, I. nadsiroplje.